

Управління освіти і науки Сумської міської ради
Комунальна установа
Сумська спеціалізована школа I –III ступенів № 25, м. Суми Сумської області
вул. Декабристів, 80, м. Суми, 40013, тел. (0542) 61-82-55
e-mail: ssh25sumy@ukr.net Код ЄДРПОУ 21117479

Участь у дослідно-експериментальній діяльності на міському, регіональному, державному рівнях

Основні здобутки проведеного дослідження. У 2018 році в закладі завершився регіональний експеримент за темою «Педагогічне забезпечення самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів в евристичному навчанні гуманітарних дисциплін».

У регіональному експерименті брали участь учителі початкових класів, української мови та літератури, англійської та німецької мов, зарубіжної літератури.

На різних етапах дослідження до експерименту було залучено всього 550 учнів, 20 учителів та 8 викладачів педагогічного університету (професор, доценти, кандидати педагогічних наук) .

Науковий керівник дослідно-експериментальної роботи - професор, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти України Лазарєв Микола Остапович.

Гіпотеза інновації полягає в тому, що технологія евристичного навчання потужно підвищує мотивацію до самостійної пізнавально-творчої праці, спроможність учня успішно корегувати й оцінювати її перебіг і результати, тому

що її мета сконцентрована на створенні значимого для школяра освітнього продукту, де успіх забезпечується чіткими і зрозумілими критеріальними його характеристиками, можливістю постійного звернення до необхідних джерел, запитаннями до педагога тощо. У системі евристичного навчання учні поступово освоїли весь комплекс методів і механізмів пізнавально-творчої діяльності, способи пошукової та креативної діалогової взаємодії з товаришами й учителем, що підвищує не тільки їх уміння вчитися, але й мотивацію на успіх на сьогодні й майбутній професійній праці.

Мета дослідження – розробити, випробувати ефективність і практично впровадити модель педагогічного забезпечення самореалізації основних пізнавально-творчих якостей учнів у процесі застосування евристичної технології навчання

Кращий досвід учителів постійно презентувався на науково-методичних заходах різних рівнів.

СОШПО узагальнено ППД вчителя початкових класів Крившенко Л.М. з теми «Технологія навчання молодших школярів діалогічної взаємодії та вмінь ставити пізнавальні запитання у процесі оволодіння описовими знаннями та вміннями».

Майже в 50 друкованих роботах учителів описано головні положення та результати експериментальної роботи.

Підготовлені за результатами експериментально-дослідної роботи навчальні посібники, методичні рекомендації, статті та інші матеріали можуть бути продуктивно використані в роботі загальноосвітніх шкіл у процесі вивчення й запровадження інноваційних освітніх ідей і відповідних їм технологій.

Діяльність усіх методичних підрозділів дозволила поетапно привести роботу педагогічного колективу до очікуваних результатів у навчальній діяльності:

- кількість учнів експериментальних класів, які досягли високого і достатнього рівня мотивації до самостійної творчості, досягла 52% (у порівнянні з 34% на початку експерименту);
- значні зміни відбулися у володінні механізмами творчої діяльності: якщо на початку експериментальної роботи лише 26% учнів володіли необхідними механізмами творчості і використовували їх для створення освітнього продукту на високому і достатньому рівнях, то в кінці експерименту їх кількість зросла у 2 рази і склала 52%;
- у ході експериментальної роботи у 60% школярів сформувалися достатні діагностичні уміння для вимірювання й оцінки зовнішніх освітніх продуктів. Динаміка пізнавально-творчої самостійності учнів дає підстави стверджувати, що завдяки запропонованій дидактичній моделі 50% старшокласників досягли високого і достатнього рівня пізнавально-творчої самостійності як найбільш значимого показника їхньої самореалізації.

Протягом звітного періоду було модернізовано систему роботи з обдарованими та здібними учнями. Збільшено кількість індивідуальних консультацій з учнями (підготовка до олімпіад, конкурсів, турнірів), упроваджено в практику наставництва, урізноманітнено методи й форми роботи з обдарованими учнями.

Практика підтверджує, що в результаті навчання за евристичною технологією учні:

- поліпшили навчальні результати;
- усвідомили позитивне ставлення до ефективної співпраці з метою розв'язання складних проблем;
- набули вмінь висловлювати та обговорювати власні ідеї, формулювати їх, позбулися страху перед аудиторією;
- набули вищої самооцінки, упевненості у власних силах;
- не бояться відповідальності за прийняття рішень, вчать бачити альтернативу;

- краще ставляться до навчання та школи в цілому. Вони є постійними учасниками та переможцями міських, обласних, усеукраїнських мовно-літературних конкурсів.

У рамках регіонального експерименту в закладі функціонує козацький клас, що є інноваційною моделлю навчання й виховання молодших школярів.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Результати позитивних змін на підсумковому етапі говорять про ефективність використання евристичної технології в освітньому процесі закладу. Адміністрація закладу впевнена, що подальша робота за темою регіонального експерименту стане невід'ємною складовою школи майбутнього.